

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग
पत्र संख्या : ब.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/क्षण/१/०७७/७८

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४४९९४०७
फ्याक्स : ४४९४५५२
E-mail : <nrbbfirddppd@nrb.org.np>
Web Site : www.nrb.org.np
पोष्ट बक्स : ७३

मिति: २०७७/०४/१२

इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु,

महाशय,

यस बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७६ को विभिन्न इ.प्रा. निर्देशनहरुमा यसैसाथ संलग्न तालिका बमोजिम संशोधन/परिमार्जन/थप गरिएको हुँदा सोही बमोजिम गर्नु गराउनु हुन नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशन जारी गरिएको छ।

भवदीय,

(देवकुमार ढकाल)
कार्यकारी निर्देशक

बोधार्थ :

- (१) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालय ।
- (२) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, डेपुटी गभर्नरको कार्यालय ।
- (३) श्री नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखा, सिंहदरबार ।
- (४) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग ।
- (५) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग ।
- (६) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग ।
- (७) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, विदेशी विनियम व्यवस्थापन विभाग ।
- (८) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग ।
- (९) श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, कानून महाशाखा ।
- (१०) श्री नेपाल बैंकर्स संघ, सेन्ट्रल बिजनेश पार्क, थापाथली ।
- (११) श्री डेभलपमेण्ट बैंकर्स एसोसिएसन, अनामनगर ।
- (१२) श्री नेपाल वित्तीय संस्था संघ, डिल्लीबजार ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

क्र.स.	इ.प्रा.निर्देशन नं.	एकीकृत निर्देशन २०७६ मा भएको विवरण व्यवस्था	एकीकृत निर्देशन २०७६ मा गर्ने संशोधन/परिमार्जन/नयाँ थप व्यवस्था																	
१.	२०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.१/०७६ को बुँदा नं.१	<p>१. कायम गर्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो कुल जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा देहाय बमोजिम न्यूनतम पुँजीकोष अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%; padding: 5px;">संस्था</td> <td colspan="2" style="padding: 5px; text-align: center;">जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा कायम राख्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष (प्रतिशत)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">प्राथमिक पुँजी</td> <td style="padding: 5px;">पुँजीकोष</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">“क” वर्ग</td> <td colspan="2" style="padding: 5px; text-align: center;">Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">“ख” र “ग” वर्ग</td> <td colspan="2" style="padding: 5px; text-align: center;">Capital Adequacy Framework, 2007 (Updated July 2008) बमोजिम</td> </tr> </table> <p>वाणिज्य बैंकहरुले आ.ब. २०७६/७७ देखि Capital Adequacy Framework 2015 मा व्यवस्था भएबमोजिमको Countercyclical Buffer कायम गर्नु पर्नेछ । यस्तो बफर Common Equity Tier 1 को पुँजीकोषबाट कायम गर्नु पर्ने छ । आ.ब. २०७६/७७ को लागि Countercyclical Buffer को अनुपात कुल जोखिम भारित एक्सपोजरको २ प्रतिशत तोकिएको छ । यस्तो बफर २०७७ असारमसान्तसम्ममा कायम गरी सक्नु पर्ने छ । उक्त समयावधिसम्ममा बफर पुँजीकोष कायम नगरेमा आ.ब. २०७६/७७ को मुनाफाबाट नगद लाभांश (बोनस सेयरमा लाग्ने कर प्रयोजन बाहेक) वितरण गर्न पाइने छैन ।</p>	संस्था	जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा कायम राख्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष (प्रतिशत)		प्राथमिक पुँजी	पुँजीकोष	“क” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम		“ख” र “ग” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2007 (Updated July 2008) बमोजिम		<p>१. कायम गर्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले देहायबमोजिमको व्यवस्थानुसार न्यूनतम पुँजीकोष अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; padding: 5px;">संस्था</td> <td style="width: 70%; padding: 5px; text-align: center;">न्यूनतम प्राथमिक पुँजी तथा पुँजीकोष कायम गर्नु पर्ने व्यवस्था</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">“क” वर्ग</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">“ख”* र “ग” वर्ग</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">Capital Adequacy Framework, 2007 (Updated July 2008) बमोजिम</td> </tr> </table> <p>* आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकहरुले समानान्तर रूपमा Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम न्यूनतम पुँजीकोष अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>वाणिज्य बैंकहरुले Capital Adequacy Framework 2015 मा व्यवस्था भएबमोजिमको Countercyclical Buffer कायम गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई आ.ब. २०७७/७८ सम्मको लागि स्थगन गरिएको छ ।</p>	संस्था	न्यूनतम प्राथमिक पुँजी तथा पुँजीकोष कायम गर्नु पर्ने व्यवस्था	“क” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम	“ख”* र “ग” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2007 (Updated July 2008) बमोजिम
संस्था	जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा कायम राख्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष (प्रतिशत)																			
प्राथमिक पुँजी	पुँजीकोष																			
“क” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम																			
“ख” र “ग” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2007 (Updated July 2008) बमोजिम																			
संस्था	न्यूनतम प्राथमिक पुँजी तथा पुँजीकोष कायम गर्नु पर्ने व्यवस्था																			
“क” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम																			
“ख”* र “ग” वर्ग	Capital Adequacy Framework, 2007 (Updated July 2008) बमोजिम																			

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

२.	२०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.१/०७६ को अनुसूची नं. १.१ र अनुसूची नं. १.२ को उपबुँदा (d)(1)	<p>1. The risk weight for claims on domestic corporate, including claims on insurance companies and securities firm will be 100%. The domestic corporate includes all firms and companies incorporated in Nepal as per prevailing Acts and regulations.</p>	<p>1. Domestic corporate includes all firms and companies incorporated in Nepal as per prevailing Acts and regulations. The claims on domestic corporate, including claims on insurance companies and securities firm shall be risk weighed as per the credit rating score provided by licensed credit rating agency subject to the floor of 80% as follows:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Credit rating score equivalent to</th><th>AAA</th><th>AA⁺ to AA⁻</th><th>A⁺ to A⁻</th><th>BBB⁺ & below</th><th>Unrated</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Risk weights</td><td>80%</td><td>85%</td><td>90%</td><td>100%</td><td>100%</td></tr> </tbody> </table>					Credit rating score equivalent to	AAA	AA ⁺ to AA ⁻	A ⁺ to A ⁻	BBB ⁺ & below	Unrated	Risk weights	80%	85%	90%	100%	100%																					
Credit rating score equivalent to	AAA	AA ⁺ to AA ⁻	A ⁺ to A ⁻	BBB ⁺ & below	Unrated																																			
Risk weights	80%	85%	90%	100%	100%																																			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="3">A. Balance Sheet Exposures</th> <th>Book Value</th> <th>Specific Provision & Valuation Adjustment</th> <th>Eligible CRM</th> <th>Net Value</th> <th>Risk Weight</th> <th>Risk Weighted Exposures</th> </tr> <tr> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d=a-b-c</th> <th>e</th> <th>f=d*e</th> <td colspan="3"></td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Claims on Domestic Corporate</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					A. Balance Sheet Exposures			Book Value	Specific Provision & Valuation Adjustment	Eligible CRM	Net Value	Risk Weight	Risk Weighted Exposures	a	b	c	d=a-b-c	e	f=d*e				Claims on Domestic Corporate																	
A. Balance Sheet Exposures			Book Value	Specific Provision & Valuation Adjustment	Eligible CRM	Net Value	Risk Weight	Risk Weighted Exposures																																
a	b	c	d=a-b-c	e	f=d*e																																			
Claims on Domestic Corporate																																								
३.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.१/०७६ को अनुसूची नं. १.१ र अनुसूची नं. १.२ को FORM NO. 2 RISK WEIGHTED EXPOSURE FOR CREDIT RISK तालिकाको Claims on Domestic Corporate पर्कमा संशोधन																																							

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमाजन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

६.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.१/०७६ को अनुसूची नं. १.१ र अनुसूची नं. १.२ को बुँदा ६.४ को उपबुँदा (a)(7)	7. Where the banks do not adopt sound practices for the management of operational risk, an additional capital charge of 2% to 5% of Gross Income of Immediate previous financial year shall be levied for operational risks.	7. Where the banks do not adopt sound practices for the management of operational risk, an additional capital charge of 2% to 5% of Gross Income of Immediate previous financial year shall be levied for operational risks. However, for FY 2077/78 such capital charge shall be 2% to 3% .
७.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.१/०७६ को अनुसूची नं. १.१ र अनुसूची नं. १.२ को बुँदा ६.४ को उपबुँदा (a)(9)	9. During the course of review, where the supervisor is not satisfied with the overall risk management policies and procedures of the bank, the total risk weighted exposures of the bank shall be increased up to 5%.	9. During the course of review, where the supervisor is not satisfied with the overall risk management policies and procedures of the bank, the total risk weighted exposures of the bank shall be increased up to 5%. However, for FY 2077/78 such increment shall be upto 3%.
८.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.१/०७६ को अनुसूची नं. १.१ र अनुसूची नं. १.२ को बुँदा ६.४ को उपबुँदा (a)(10)	10. In case the bank has not achieved the desired level of disclosure requirements, the total risk weighted exposures of the bank shall be increased up to 3%.	10. In case the bank has not achieved the desired level of disclosure requirements, the total risk weighted exposures of the bank shall be increased up to 3%. However, for FY 2077/78 such increment shall be upto 1%.
९.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.१ मा उपबुँदा (ग) थप	(ग) हाल नभएको ।	(ग) उपबुँदा (क) र (ख) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भएतापनि २०७६ पुस मसान्तमा असल वर्गमा वर्गीकरण भएका र २०७६ पुस मसान्तपश्चात प्रवाह भएका कर्जालाई बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुले २०७७ असार मसान्तमा असल वर्गमा वर्गीकरण गर्न सक्नेछन् ।
१०.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.७	७.ग्रेस अवधि सम्बन्धी व्यवस्था सामान्यतया एक वर्षभन्दा बढी ग्रेस अवधि राखी आवधिक कर्जा प्रदान गर्न पाइने छैन । सो भन्दा बढी ग्रेस अवधि प्रदान गर्नुपर्ने भएमा के कति कारणले र कुन कुन आधारमा बढी ग्रेस अवधि कायम गर्नुपरेको हो सोको व्यहोरा खुलाई कर्जा स्वीकृतिको समयमानै सो कर्जा स्वीकृत गर्न अस्तियार प्राप्त अधिकारी भन्दा एक तह माथिल्लो अधिकारीबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि सबभन्दा माथिल्लो स्तर सञ्चालक समिति हुनेछ ।	७.ग्रेस अवधि सम्बन्धी व्यवस्था (क) सामान्यतया एक वर्षभन्दा बढी ग्रेस अवधि राखी आवधिक कर्जा प्रदान गर्न पाइने छैन । सो भन्दा बढी ग्रेस अवधि प्रदान गर्नुपर्ने भएमा के कति कारणले र कुन कुन आधारमा बढी ग्रेस अवधि कायम गर्नुपरेको हो सोको व्यहोरा खुलाई कर्जा स्वीकृतिको समयमानै सो कर्जा स्वीकृत गर्न अस्तियार प्राप्त अधिकारीभन्दा एक तह माथिल्लो अधिकारीबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि सबभन्दा माथिल्लो स्तर सञ्चालक समिति हुनेछ । (ख) कोभिड-१९ को कारणले विगतमा कायम गरिएको ग्रेस अवधि भित्र उद्योग वा परियोजनाको निर्माण सम्पन्न/संचालन हुन नसकेको अवस्थामा निर्माण सम्पन्न हुन/संचालनमा आउन लाने थप समय यकिन गरी ग्राहकको अनुरोधमा बैक तथा वित्तीय संस्थाले एक पटकका लागि २०७७ असोज मसान्तसम्ममा देहायबमोजिम ग्रेस अवधि थप गर्न सक्नेछन् ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			<p>अ. कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जालाई १ वर्ष, मध्यम प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जालाई ९ महिना तथा न्यून प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जालाई ६ महिनासम्मका लागि ग्रेस अवधि थप गर्न सकिनेछ । तर, सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृतिप्राप्त पर्यटकस्तरीय होटलको हकमा अधिकतम २ वर्षसम्मका लागि ग्रेस अवधि थप गर्न सकिनेछ ।</p> <p>आ. यसरी ग्रेस अवधि थप गर्ने सम्बन्धमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कार्यविधि बनाई संचालक समितिबाट स्वीकृत गराई लागू गर्नु पर्नेछ र ग्रेस अवधि थप गरिएका कर्जाहरुको मासिक विवरण यस बैंकमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>इ. यसरी थप भएको ग्रेस अवधिको व्याजलाई पुँजीकरण नगरी ग्रेस अवधि भित्र कम्तीमा ३ किस्तामा भुक्तानी हुने गरी असुलीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ र तोकिएको तालिकाबमोजिम भुक्तानी गर्ने ऋणीसँग कुनै किसिमको पेनाल व्याज/ शुल्क/हर्जाना/व्याजको व्याज (Interest on interest) लिन पाइने छैन ।</p>
११.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.पा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.८ मा उपबुँदा ३ थप गरी क्रमसंख्या मिलान गर्ने ।	हाल नभएको ।	<p>(३) कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित क्षेत्रमा प्रदान गरिएको कर्जाको हकमा ऋणीको परियोजना वा व्यवसायमा परेको प्रभाव तथा वित्तीय अवस्थाको मूल्यांकन गरी ऋणीको लिखित कार्ययोजना अनुसार भविष्यमा उद्योग व्यवसाय सञ्चालनमा आई ऋण चुक्ता हुन सक्नेमा बैंक तथा वित्तीय संस्था आश्वस्त भएमा सम्बन्धित ऋणीको अनुरोधमा एक पटकको लागि ऋणीले बुझाउनुपर्ने व्याजको १० प्रतिशत रकम असूल उपर गरी देहायका शर्तहरुको अधीनमा रही कर्जाको पुनरतालिकीकरण र/वा पुनरसंरचना गर्न सकिने छ ।</p> <p>(क) यस्तो पुनरतालिकीकरण र/वा पुनरसंरचना २०७७ पुस मसान्त भित्र गरिसक्नु पर्नेछ ।</p> <p>(ख) यसरी पुनरतालिकीकरण र/वा पुनरसंरचना गर्दा २०७६ पुस मसान्तमा सक्रिय कर्जाहरुको लागि न्यूनतम ५ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी असल वर्गमा वर्गीकरण गर्न सकिनेछ ।</p> <p>(ग) यसरी कर्जा पुनरतालिकीकरण र/वा पुनरसंरचना गरिएका स्पष्ट आधारहरु प्रत्येक कर्जा फाइलमा संलग्न हुनु पर्नेछ ।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			<p>(घ) स्पष्ट आधार बिना पुनरतालिकीकरण र/वा पुनरसंरचना गरिएको पाइएमा इ.प्रा. निर्देशन नं. २/०७६ को बुँदा नं. ९ को उपबुँदा २(क) अनुसार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ।</p>																								
१२.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.८ मा उपबुँदा ४ थप गर्ने।	हाल नभएको।	<p>(४) उपबुँदा (१), (२) र (३) बमोजिम वर्गीकरण गरिएका कर्जाहरुको विवरण छूटै तयार गर्नु पर्नेछ।</p>																								
१३.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं.२/०७६ को बुँदा नं.९ को उपबुँदा १ मा संशोधन	<p>(१) यस निर्देशन बमोजिम वर्गीकरण गरिएका कर्जा तथा विल्स खरिदहरुको लागि बक्यौता साँवा रकमको आधारमा देहाय बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ:-</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">कर्जा वर्गीकरण</th> <th style="width: 60%;">न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(क)असल</td> <td>१ प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(ख)सुक्ष्म निगरानी (Watch List)</td> <td>५ प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(ग)कमसल</td> <td>२५ प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(घ)शंकास्पद</td> <td>५० प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(ङ)खराव</td> <td>१०० प्रतिशत</td> </tr> </tbody> </table>	कर्जा वर्गीकरण	न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	(क)असल	१ प्रतिशत	(ख)सुक्ष्म निगरानी (Watch List)	५ प्रतिशत	(ग)कमसल	२५ प्रतिशत	(घ)शंकास्पद	५० प्रतिशत	(ङ)खराव	१०० प्रतिशत	<p>(१) यस निर्देशनबमोजिम वर्गीकरण गरिएका कर्जा तथा विल्स खरिदहरुको लागि बक्यौता साँवा रकमको आधारमा देहायबमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ :-</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">कर्जा वर्गीकरण</th> <th style="width: 50%;">न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(क)असल</td> <td>१ प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(ख)सुक्ष्म निगरानी</td> <td>५ प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(ग)कमसल</td> <td>२५ प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(घ)शंकास्पद</td> <td>५० प्रतिशत</td> </tr> <tr> <td>(ङ)खराव</td> <td>१०० प्रतिशत</td> </tr> </tbody> </table> <p>तर,</p> <p>(अ) यस निर्देशनको बुँदा नं.१ को उपबुँदा (ग) बमोजिम असल वर्गमा वर्गीकरण भएका तर, भाखा नाघेको अवधिको आधारमा २०७७ असार मसान्तमा तल्लो वर्गमा वर्गीकरण गर्नु पर्ने कर्जाहरुको लागि कम्तिमा ५ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ।</p> <p>(आ) २०७६ पुस मसान्तमा अन्य वर्गमा वर्गीकरण गरिएका कर्जालाई यस निर्देशनको बुँदा नं.१ को उपबुँदा (क) र (ख) बमोजिम वर्गीकरण गरी सोहीबमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेछ।</p> <p>(इ)उपबुँदा (अ) अनुसार ५ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरिएका कर्जाको विवरण अलगै तयार गरी यस बैंकमा पेश गर्नु पर्नेछ।</p>	कर्जा वर्गीकरण	न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	(क)असल	१ प्रतिशत	(ख)सुक्ष्म निगरानी	५ प्रतिशत	(ग)कमसल	२५ प्रतिशत	(घ)शंकास्पद	५० प्रतिशत	(ङ)खराव	१०० प्रतिशत
कर्जा वर्गीकरण	न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था																										
(क)असल	१ प्रतिशत																										
(ख)सुक्ष्म निगरानी (Watch List)	५ प्रतिशत																										
(ग)कमसल	२५ प्रतिशत																										
(घ)शंकास्पद	५० प्रतिशत																										
(ङ)खराव	१०० प्रतिशत																										
कर्जा वर्गीकरण	न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था																										
(क)असल	१ प्रतिशत																										
(ख)सुक्ष्म निगरानी	५ प्रतिशत																										
(ग)कमसल	२५ प्रतिशत																										
(घ)शंकास्पद	५० प्रतिशत																										
(ङ)खराव	१०० प्रतिशत																										

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

१४.	<p>एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.९ को उपबुँदा १ पछि उपबुँदा २ र ३ थप गरी क्रमसंख्या मिलान</p>	<p>हाल नभएको।</p> <p>(२) एक वर्ष भन्दा बढी ग्रेस अवधि भएका उर्जा लगायतका पूर्वाधार निर्माणसंग सम्बन्धित परियोजनाहरुमा प्रवाहित असल कर्जाहरुको ग्रेस अवधिसम्म प्रत्येक वर्ष समानुपातिक रूपमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरी अन्तिम वर्ष १ प्रतिशत सामान्य कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न सकिने छ।</p> <p>उदाहरणको लागि कुनै कर्जाको ग्रेस अवधि ४ वर्ष रहेछ भने त्यस्तो कर्जाको लागि पहिलो वर्ष ०.२५ प्रतिशत, दोस्रो वर्ष ०.५० प्रतिशत, तेश्रो वर्ष ०.७५ प्रतिशत र चौथो वर्षदेखि १ प्रतिशत साधारण कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न सकिने छ।</p> <p>(३) रेशम, जुट, कपास लगायतका कृषि खेती र व्यवसायिक रूपमा गरिने आँप, सुन्तला, जुनार, मौसम, किवी, ड्रयागन फ्रुट, कागती, लिची, एओकाडो जस्ता फलफूल खेतीका लागि प्रदान गरिएको कर्जामा पहिलो वर्ष ०.२ प्रतिशत, दोस्रो वर्ष ०.६ प्रतिशत र तेश्रो वर्षदेखि १ प्रतिशत साधारण कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न सकिनेछ।</p>
१५.	<p>एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.९ को उपबुँदा ५ (ग) पछि उपबुँदा ५(घ) र (ड) थप गरी क्रमसंख्या मिलान गर्ने।</p>	<p>हाल नभएको।</p> <p>(घ) जग्गा एकीकरण वा करारमार्फत व्यावसायिक कृषि, उद्योग र अन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्न सम्भौता अनुसारको लिज सम्पत्तिको सुरक्षणमा प्रदान गरिएको कर्जा।</p> <p>(ड) एक करोडसम्मका परियोजना धितोमा प्रवाह भएका कर्जा।</p>
१६.	<p>एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.१६ को उपबुँदा १ मा संशोधन</p>	<p>१६. Margin Lending प्रकृतिको सेयर सुरक्षण राखी प्रवाह हुने कर्जाका सम्बन्धमा</p> <p>(१) यसरी प्रवाह हुने कर्जाको हकमा सुरक्षण बापत राखिने सेयरको मूल्याङ्कन गर्दा नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडबाट प्रकाशित पछिल्लो १८० कार्य दिनको अन्तिम मूल्यको औसत मूल्य वा सेयरको प्रचलित बजार मूल्यमध्ये जुन कम हुन्छ, सो रकमको बढीमा ६५ प्रतिशत रकमसम्म मात्र सेयर धितो कर्जा प्रवाह गर्न सकिनेछ। एकपटक प्रवाह गरिसकेको यस्तो कर्जाको सुरक्षणमा रहेको सेयरको पुनरमूल्याङ्कन गरी सोको आधारमा थप कर्जा सीमा कायम गर्न वा थप कर्जा प्रदान गर्न पाइने छैन।</p> <p>(२) यसरी प्रवाह हुने कर्जाको हकमा सुरक्षण बापत राखिने सेयरको मूल्याङ्कन गर्दा नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडबाट प्रकाशित पछिल्लो १२० कार्य दिनको अन्तिम मूल्यको औसत मूल्य वा सेयरको प्रचलित बजार मूल्यमध्ये जुन कम हुन्छ, सो रकमको बढीमा ७० प्रतिशत रकमसम्म मात्र सेयर धितो कर्जा प्रवाह गर्न सकिनेछ। एकपटक प्रवाह गरिसकेको यस्तो कर्जाको सुरक्षणमा रहेको सेयरको पुनरमूल्याङ्कन गरी सोको आधारमा थप कर्जा सीमा कायम गर्न वा थप कर्जा प्रदान गर्न पाइने छैन।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमाजन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

<p>१७. एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं. २३ को उपबुँदा (ख) मा संशोधन तथा उपबुँदा (ग) थप गर्ने ।</p>	<p>२३. अधिविकर्ष (Overdraft) लगायतका प्रयोजन नखुलेका व्यक्तिगत कर्जाको सम्बन्धमा</p> <p>बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले अधिविकर्ष (Overdraft) लगायतका प्रयोजन नखुलेका व्यक्तिगत कर्जाहरु प्रवाह गर्दा प्रति ग्राहक रु. ५० लाखसम्म मात्र प्रवाह गर्न सक्ने छन् । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रयोजन नखुलेका व्यक्तिगत कर्जाको त्रयमासिक विवरण ने.रा.बैंक निर्देशन फा.नं. २.४ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी त्रयमास समाप्त भएको १५ दिनभित्र यस बैंकको सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नुपर्नेछ । तर, इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नै मुद्रती निक्षेप रसिद, सुन चाँदी एवं नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्रको धितोमा कर्जा प्रदान गर्न, र शत प्रतिशत नगद मार्जिनमा जमानत जारी गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।</p> <p>(आ) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले २०७७ असार मसान्तसम्म यस्तो कर्जा उपबुँदा (अ) मा तोकिएको सीमाभन्दा बढी प्रवाह गरेको भएमा २०७९ असार मसान्तभित्र क्रमिक रूपमा तोकिएको सीमाभित्र ल्याइसन्कु पर्नेछ ।</p> <p>(इ) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले निश्चित प्रयोजन नखुलेका व्यक्तिगत कर्जाको विवरण ने.रा.बैंक निर्देशन फा.नं. २.४ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी त्रयमास समाप्त भएको १५ दिनभित्र यस बैंकको सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(ख) यस कार्यविधिमा उल्लिखित सहुलियतपूर्ण कर्जाहरु मध्ये कृषि तथा पशुपन्ची कर्जा बाहेक अन्य कर्जा शीर्षकमा ग्रामीण इलाकालाई प्राथमिकतामा राखी २०७८ असार मसान्तसम्ममा वाणिज्य बैंकले ५०० वा न्यूनतम प्रति शाखा १० तथा राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकले ३०० वा न्यूनतम प्रति शाखा ५ मध्ये जुन बढी हुन्छ सोहीबमोजिम सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्नु पर्नेछ । राष्ट्रियस्तरबाहेकका विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीले कमशः न्यूनतम २०० र १०० वटा सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(ग) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले सहुलियतपूर्ण कर्जा प्राप्त गरेका क्रृणीको विवरण आफ्नो वेबसाइटमार्फत त्रैमासिक रूपमा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।</p>									
	<p>(ख) यस कार्यविधिमा उल्लिखित सहुलियतपूर्ण कर्जाहरु मध्ये कृषि तथा पशुपन्ची कर्जा बाहेक अन्य कर्जा शीर्षकमा ग्रामीण इलाकालाई प्राथमिकतामा राखी २०७८ असार मसान्तसम्ममा वाणिज्य बैंकले ५०० वा न्यूनतम प्रति शाखा १० तथा राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकले ३०० वा न्यूनतम प्रति शाखा ५ मध्ये जुन बढी हुन्छ सोहीबमोजिम सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्नु पर्नेछ । राष्ट्रियस्तरबाहेकका विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीले कमशः न्यूनतम २०० र १०० वटा सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">बैंक तथा वित्तीय संस्थाको वर्ग</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">२०७७ असारमसान्त सम्म प्रवाह गर्नु पर्ने कर्जाको न्यूनतम संख्या</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">“क” वर्गका वाणिज्य बैंक</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">५००</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">“ख” वर्गका विकास बैंक</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">२००</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">“ग” वर्गका वित्तीय संस्था</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">१००</td> </tr> </tbody> </table>	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको वर्ग	२०७७ असारमसान्त सम्म प्रवाह गर्नु पर्ने कर्जाको न्यूनतम संख्या	“क” वर्गका वाणिज्य बैंक	५००	“ख” वर्गका विकास बैंक	२००	“ग” वर्गका वित्तीय संस्था	१००	
बैंक तथा वित्तीय संस्थाको वर्ग	२०७७ असारमसान्त सम्म प्रवाह गर्नु पर्ने कर्जाको न्यूनतम संख्या									
“क” वर्गका वाणिज्य बैंक	५००									
“ख” वर्गका विकास बैंक	२००									
“ग” वर्गका वित्तीय संस्था	१००									

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

१९.	<p>एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.३४ पछि उप बुँदा नं.५ थप गरी क्रमसंख्या मिलान गर्ने।</p>	<p>हाल नभएको।</p>	<p>५. कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित उद्योग व्यवसायलाई सुचारु गर्न सहजीकरण गर्ने प्रयोजनको लागि ऋणीको आवश्यकता र उद्योग/ व्यवसायको सम्भाव्यताको विश्लेषण गरी २०७६ चैत मसान्तमा कायम चालु पूँजी कर्जाको सीमामा एक पटकको लागि बढीमा २० प्रतिशतसम्म थप चालु पूँजी कर्जा प्रवाह गर्न सकिनेछ।</p> <p>(क) यस्तो थप कर्जा प्रदान गर्दा Debt Equity Ratio र एकल ग्राहक कर्जा सीमा कायम गर्न २०७७ असार मसान्तसम्म अनिवार्य हुने छैन।</p> <p>(ख) यस्तो थप कर्जा उत्पादनलाई निरन्तरता दिने, कच्चा पदार्थ खरीद गर्ने, कर्मचारी/कामदारको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्ने जस्ता कार्यको लागि मात्र प्रवाह गर्न सकिनेछ। यस्तो कर्जाबाट बैंक तथा वित्तीय संस्थाले बक्यौता साँवा तथा ब्याज असूल गर्न पाउने छैनन्।</p> <p>(ग) यस्तो कर्जा ऋणीले अन्य प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्न पाउने छैनन्।</p> <p>(घ) यस्तो कर्जाको भुक्तानी अवधि बढीमा एक वर्षको हुनेछ।</p> <p>तर, कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित उद्योग व्यवसायको पुनरुत्थानको आवश्यकता, धितोको पर्याप्तता, कर्जा जोखिम व्यवस्थापन तथा ऋणीको Business Proposal आदिको विश्लेषण गरी २० प्रतिशतभन्दा बढी थप कर्जा प्रवाह गर्न सकिने अवस्था भएमा सो कर्जा प्रदान गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।</p>
२०.	<p>निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ को बुँदा नं.३४ को उप बुँदा ६ थप गरी क्रम संख्या मिलान गर्ने</p>	<p>हाल नभएको।</p>	<p>(६) २०७७ असार महिनासम्म भुक्तानी अवधि भएका डिमाण्ड लोन, क्यास क्रेडिट लगायतका अल्पकालीन प्रकृतिका चालु पूँजी कर्जाहरुलाई ऋणीको वित्तीय अवस्था विश्लेषण गरी २०७७ पौष मसान्तसम्म भुक्तानी गर्न सकिने गरी समय थप (Time Extension) गर्न सकिनेछ।</p>
२१.	<p>एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं. २/०७६ मा बुँदा नं.३६ मा उपबुँदा ३ थप।</p>	<p>हाल नभएको।</p>	<p>(३) विद्युत आयोजना निर्माण गरी विद्युत निर्यात गर्न शुरु गरेका परियोजनामा प्रवाहित कर्जालाई निर्यात शुरु गरेको ५ वर्षसम्म र जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनामा प्रवाहित कर्जालाई कर्जा अवधिभर आधारदरमा १ प्रतिशत विन्दुसम्म मात्र थप गरी कर्जा प्रदान गर्नु पर्नेछ।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

२२.	<p>एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.पा.निर्देशन.न. २/०७६ को बुँदा नं. ३९</p> <p>३९. ब्याज पुँजीकरण गर्ने सम्बन्धमा</p> <p>परियोजना कर्जाको ग्रेस (Moratorium) अवधिमा पाकेको व्याजलाई पुँजीकरण गर्न पाइने छैन । तर, देहाय वमोजिमका राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा लगानी गरिएका कर्जाको हकमा यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिई पुँजीकरण गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p> <p>(क) जलविद्युत उत्पादन, प्रशारण तथा वितरण लगायतका उर्जामूलक उद्योग,</p> <p>(ख) स्वदेशी कच्चा पदार्थ प्रयोग हुने किलड्झर तथा सिमेन्ट उत्पादन सम्बन्धी उद्योग,</p> <p>(ग) औषधी उद्योग,</p> <p>(घ) केबुलकार उद्योग,</p> <p>(ङ) चिनी उत्पादन सम्बन्धी उद्योग,</p> <p>(च) दूरध्य जन्य वस्तु उत्पादन उद्योग,</p> <p>(छ) नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायबाट मनसाय पत्र प्राप्त गरेका मेडिकल कलेजहरु र</p> <p>(ज) परिवर्त्य विदेशी मुद्रा आर्जन गर्ने पर्यटक स्तरीय होटलहरु</p> <p>तर,</p> <p>(अ) निर्माणाधीन आयोजनामा प्रवाहित कर्जाको ग्रेस अवधिमा पाकेको ब्याज पुँजीकरण गर्न यस बैंकबाट पूर्व स्वीकृति पाइसकेका कर्जाको हकमा २०७७ पुस मसान्तसम्म पुँजीकरण गर्न यस बैंकको स्वीकृति आवश्यक पर्ने छैन ।</p> <p>(आ) जलविद्युत आयोजना सम्पन्न भई उत्पादन प्रारम्भ गरेतापनि प्रसारण लाईन निर्माण नभएको कारण पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन हुन नसकेका आयोजनाको हकमा प्रसारण लाईन निर्माण भई सञ्चालनमा नआउँदासम्मको लागि ब्याज रकमलाई खुद बिक्री आमदानीले नद्यानेको हदसम्म आंशिक रूपमा पुँजीकरण गर्न यस बैंकको स्वीकृति लिनु आवश्यक पर्ने छैन ।</p>	
२३.	<p>इ.पा.निर्देशन नं. २ को बुँदा नं. ४१ र ४२ थप गरी कम संख्या मिलान गर्ने</p> <p>नयाँ व्यवस्था थप</p>	<p>४१. भुक्तानी अवधि थप गर्ने सम्बन्धमा</p> <p>(१) कोभिड-१९ बाट न्यून प्रभावित, मध्यम प्रभावित तथा अति प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जाको साँचा तथा ब्याज रकमलाई कुनै किसिमको थप पेनाल ब्याज/ शुल्क/हर्जाना/ब्याजको ब्याज (Interest on interest) नलिई देहाय अनुसार समय थप (Time Extension) गर्न सकिनेछ :</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

अ. न्यून प्रभावित

कोभिड-१९ बाट न्यून प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाह भएका सक्रिय कर्जाको २०७७ असार मसान्तसम्म भुक्तानी हुनुपर्ने साँचाको किस्ता र ब्याज रकमलाई २०७७ पुस मसान्तसम्ममा भुक्तानी गर्न ।

आ. मध्यम प्रभावित

कोभिड-१९ बाट मध्यम प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाह भएका सक्रिय कर्जाको २०७७ असार मसान्तसम्म भुक्तानी हुनुपर्ने साँचाको किस्ता र ब्याज रकमलाई २०७७ चैत मसान्तसम्ममा भुक्तानी गर्न ।

इ. अति प्रभावित

कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित क्षेत्रमा प्रवाह भएका सक्रिय कर्जाको २०७७ असार मसान्तसम्म भुक्तानी हुनुपर्ने साँचाको किस्ता र ब्याज रकमलाई २०७८ असार मसान्तसम्ममा भुक्तानी गर्न ।

तर, कोभिड-१९ को कारण पुनर्स्थापित हुन समय लाग्ने पर्यटन क्षेत्र लगायतका अति प्रभावित उद्योग व्यवसायमा प्रवाह भएका सक्रिय कर्जाको २०७७ असार मसान्तसम्म भुक्तानी हुनुपर्ने साँचाको किस्ता र ब्याज रकमको भुक्तानीका लागि २ वर्षसम्मको समय प्रदान गर्न यस व्यवस्थाले वाधा पुन्याएको मानिने छैन ।

२. उपबुँदा नं.१ को खण्ड (अ), (आ) र (इ) बमोजिम भुक्तानी अवधि थप गरिएका कर्जाको २०७७ असार मसान्तसम्मको भुक्तानी हुन बाँकी साँचा र ब्याज रकमलाई भुक्तानी अवधि थप भएको समयावधिभित्र समानुपातिकरूपमा कमितमा क्रमशः २ किस्ता, ३ किस्ता र ४ किस्तामा असुल गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । तोकिएको भुक्तानी तालिकाबमोजिम भुक्तानी गर्ने ऋणीबाट कुनै पनि किसिमको पेनाल ब्याज/शुल्क/हर्जाना/ब्याजको ब्याज (Interest on interest) लिन पाइने छैन ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

४२. विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारीबाट अर्थतन्त्रका विभिन्न क्षेत्रमा परेको प्रभाव र त्यसबाट वित्तीय क्षेत्रमा पर्नसक्ने असर तथा उद्योग व्यवसायको पुनरुत्थानमा लाग्नसक्ने समय आदिको अध्ययनका आधारमा प्रभावित क्षेत्रहरुलाई निम्नबमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ :

(अ) अति प्रभावित क्षेत्र

१. पर्यटन
 - (क) ट्रेकिङ, ट्राभल एजेन्सी, पर्वतारोहण, च्याम्पिङ, क्याम्पिङ, दुर अपरेटर, हिलिङ सेन्टर, क्यासिनो, मसाज स्पा आदि,
 - (ख) होटल, पर्यटक आवास, मोटेल, ग्रामीण पर्यटन, होम स्टे, रिसोर्ट, तथा रेस्तराँ, पर्यावरणीय पर्यटन, बन्यजन्तु आरक्ष,
 - (ग) साहसिक पर्यटन : स्किङ, ग्लाइडिङ, वाटर चाफ्टिङ, हट एयर व्यालुनिङ, क्यानोइड, प्यारासेलिङ, घोडचढी, हातीचढी, बन्जी जम्पिङ, हिमाल आरोहण र अवलोकन लगायत,
 - (घ) गल्फ कोर्स, पोलो, पोनी ट्रेकिङ, पदयात्रा, माउन्टेन फ्लाइट सञ्चालन, केवलकार
२. हवाई तथा पर्यटकीय यातायात;
३. मनोरञ्जन, मनोरञ्जन पार्क, रिक्रिएसन सम्बन्धी व्यवसाय, पार्टी प्यालेस;
४. चलचित्र उत्पादन, वितरण, सिनेमा हल ;
५. रोजगारी गुमेका वा **layoff** मा परेका श्रमिक, कामदार वा कर्मचारी (स्वदेशमा वा विदेशमा) ;
६. मूलभुत रूपमा सडेर गलेर जाने वस्तु (**Perishable goods**) जस्तै: तरकारी, फलफूल, पुष्प, माछा मासु, दाना, दुध तथा दुधजन्य उत्पादन, अण्डा आदि उत्पादन तथा बिक्री वितरण;
७. कुखुरापालन व्यवसाय ;
८. पशुपन्ची, मौरी तथा मत्स्यपालन व्यवसाय;
९. तयारी पोशाक, हस्तकला तथा सीपमुलक व्यवसाय ;
१०. वैदेशिक रोजगार सेवा प्रदायक, शैक्षिक परामर्श सेवा प्रदायक ;

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>(आ) <u>मध्यम प्रभावित क्षेत्र</u></p> <ol style="list-style-type: none"> १. खने सामान जस्तै प्लास्टिक, फलाम/स्टील, टायर, छाला, धातुका उत्पादन, घरायसी उपकरण आदि उत्पादन तथा बिक्री वितरण सँग सम्बन्धित उच्चोग व्यवसाय ; २. नीजि तथा आवासीय विद्यालय, उच्च शिक्षालय तथा माध्यमिक विद्यालय, कलेज तथा विश्व विद्यालय, प्राविधिक शिक्षालय, प्रि-स्कुल, चाइल्ड केयर ; ३. यात्रुवाहक स्थल यातायात ; ४. ब्युटी पार्लर, सैलुन, कस्मेटिक सर्जरी लगायतका सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाका कियाकलाप ; ५. कानूनी, लेखा, इन्जिनियरिंग लगायतका परामर्श सेवा वा व्यवसाय ; ६. अस्पताल, क्लिनिक, नर्सिंगहोम, डायग्नोस्टिक सेन्टर ; ७. हेल्थ सेन्टर वा फिटनेस सेन्टर ; ८. भण्डारण गर्न सकिने बस्तु (खाद्यान्त बाहेक) उत्पादन, प्रशोधन तथा बिक्री वितरण ; ९. वन तथा खनिजजन्य उच्चोग ; १०. निर्माण व्यवसाय; ११. औषधि उत्पादन ; १२. छपाइ, प्रकाशन तथा संचार गृह ; १३. निर्माणाधीन जलविद्युत तथा नवीकरणीय उर्जा ; १४. पत्थर, माटो तथा सिसाका उत्पादन सम्बन्धी व्यवसाय ; <p>(इ) <u>न्यून प्रभावित क्षेत्र</u></p> <ol style="list-style-type: none"> १. उत्पादनमा रही राष्ट्रिय प्रसारणमा जोडिएका जलविद्युत आयोजना ; २. अनलाईन (इकमर्स) मा संलग्न व्यवसाय ; ३. खाद्यान्त उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण तथा बिक्री वितरण, पेय पदार्थ प्रशोधन तथा बिक्री वितरण गर्ने उच्चोग व्यवसाय ; ४. दैनिक उपभोग्य अत्यावश्यक वस्तुको बिक्री वितरण ; ५. आयात जन्य व्यापार ; ६. पेट्रोल पम्प, ग्यास तथा पानी सम्बन्धित व्यवसाय ; ७. औषधि बिक्री वितरण ; ८. विज्ञापन सेवा ;
--	---

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

		<p>९. इन्टरनेट, दुरसंचार सेवा प्रदायक कम्पनी ; १०. मदिरा तथा सूर्तिजन्य उद्योग व्यापार, व्यवसाय ; ११. ट्रक, दुवानी व्यवसाय १२. सुन, चाँदीका गहना तथा बहुमुल्य पत्थर सम्बन्धी व्यवसाय ।</p> <p>(ई) उपबुँदा (अ), (आ) र (इ) मा उल्लेख नभएका क्षेत्रका उद्योग, व्यवसायको हकमा इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले वित्तीय अवस्था तथा नगद प्रवाहको विस्तृत विश्लेषण गरी उद्योग, व्यवसायलाई कोभिड-१९ को कारण परेको असर, पुनः सञ्चालनमा आई पूर्ववत् अवस्थामा फर्कन लाग्ने समय तथा सोको लागि चाल्नु पर्ने कदम समेतको अध्ययन गरी स्पष्ट आधार सहित तीन मध्ये कुनै एक वर्गमा वर्गीकरण गर्न सक्नेछन् ।</p>	
२४.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं.३/०७६ को बुँदा नं १० (४) (क) मा संशोधन	<p>(४) घरजग्गा तथा रियल स्टेट कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था :</p> <p>(क) काठमाडौं उपत्यकाभित्रको रियलस्टेट कर्जा र सोको धितो सुरक्षणको Fair Market Value बीचको अनुपात (Loan to Value Ratio) बढीमा ४० प्रतिशत र अन्य स्थानको हकमा बढीमा ५० प्रतिशतसम्म मात्र कायम गर्नु पर्नेछ । आवासीय घर कर्जा (Residential Home Loan) को हकमा त्यस्तो Loan to Value Ratio काठमाडौं उपत्यकाभित्रको धितो सुरक्षणको हकमा बढीमा ५० प्रतिशत र अन्य स्थानको धितो सुरक्षणको हकमा बढीमा ६० प्रतिशतसम्म मात्र कायम गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>(४) घरजग्गा तथा रियल स्टेट कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था :</p> <p>काठमाडौं उपत्यकाभित्रको रियलस्टेट कर्जा र सोको धितो सुरक्षणको Fair Market Value बीचको अनुपात (Loan to Value Ratio) बढीमा ४० प्रतिशत र अन्य स्थानको हकमा बढीमा ५० प्रतिशतसम्म मात्र कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>तर,</p> <p>नीजि आवासीय घर कर्जा (Personal Residential Home Loan) र नियमानुसार दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका नेपाल सरकारबाट स्वीकृति प्राप्त घर निर्माण व्यवसाय कम्पनीहरुलाई आवासीय घर निर्माणको लागि प्रदान गरिने कर्जाको हकमा यस्तो अनुपात (Loan to Value Ratio) बढीमा ६० प्रतिशतसम्म कायम गर्न सकिनेछ ।</p>
२५.	इ.प्रा.निर्देशन.नं. ४/०७६ को बुँदा नं.३(ख) को खण्ड (अ) मा संशोधन	<p>(अ) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको लेखानीति बमोजिम लेखाङ्गन गरिएको कर्जाको व्याज आम्दानी मध्ये यस बैंकको निर्देशन बमोजिम प्रोदभावी आधार (Accrual Basis) मा लेखाङ्गन गरिने व्याज आम्दानी (जस्तै: यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिई राष्ट्रिय प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा लगानी गरिएको कर्जामा पुँजीकरण गरिएको व्याज रकम तथा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको १५ दिनभित्र प्राप्त भएको व्याज रकम) बाहेकका अन्य प्राप्त हुन वाँकी व्याज आम्दानी बराबरको रकममा प्रचलित नियमानुसारको आयकर तथा कर्मचारी बोनस कट्टा गरी</p>	

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>नियमानुसारको आयकर तथा कर्मचारी बोनस कट्टा गरी बाँकी रकमलाई सञ्चित मुनाफा (Retained Earning) लाई खर्च गरी नियमनकारी कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ । उक्त व्याज रकम प्राप्त हुन आएमा नियमनकारी कोषबाट सञ्चित मुनाफा (Retained Earning) मा फिर्ता गर्न सकिनेछ ।</p>	<p>बाँकी रकमलाई सञ्चित मुनाफा (Retained Earning) लाई खर्च गरी नियमनकारी कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ । उक्त व्याज रकम प्राप्त हुन आएमा नियमनकारी कोषबाट सञ्चित मुनाफा (Retained Earning) मा फिर्ता गर्न सकिनेछ ।</p> <p>तर, आ.व २०७६/७७ को लागि यस्तो अवधि २०७७ असोज मसान्तसम्म कायम गरिएको छ ।</p> <p>उदाहरणको लागि २०७७ असार मसान्त भित्रमा असुल हुनुपर्ने व्याज रकम २०७७ असोज मसान्तसम्ममा असुल भएमा त्यस्तो रकमलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाले २०७७ असार मसान्तको आमदानीमा लेखाइक्न गर्न सक्नेछन् ।</p>
२६.	<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. ५/०७६ को बुँदा नं. ६ को उप बुँदा ६ मा संशोधन</p> <p>(६) संस्थाको तरलता सम्बन्धी जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले स्रोत परिचालन (स्वदेशी मुद्रामा भएको निक्षेप तथा प्राथमिक पूँजी) मा स्वदेशी मुद्रामा प्रवाह भएको कर्जा सापटको अनुपात (Credit to Core Capital and Domestic Deposits – CCD) ५० प्रतिशत नाघ्न नहुने गरी सीमा तोकिएको छ ।</p> <p>तर,</p> <p>(क) कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्थाले पुनरकर्जा उपयोग गरेको भएमा सो रकम यस प्रयोजनको लागि कर्जा सापटबाट घटाउन सकिनेछ ।</p> <p>(ख) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले स्वदेशी मुद्रामा ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधिको ऋणपत्र जारी गरेको रकमबाट तथा विदेशी बैंक, वित्तीय संस्था वा अन्य संस्थासँग विदेशी मुद्रामा ३ वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधिको दीर्घकालीन ऋण लिएको भएमा त्यस्तो रकमबाट शत प्रतिशत कर्जा प्रवाह गर्न सकिनेछ ।</p> <p>(ग) एक वर्ष भन्दा बढी भुक्तानी अवधि बाँकी रहेका दुई वा दुई वर्ष भन्दा बढी अवधिका मुद्दती निक्षेप रकम</p>	<p>(६) संस्थाको तरलता सम्बन्धी जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले स्रोत परिचालनमा स्वदेशी मुद्रामा प्रवाह भएको कर्जा सापटको अनुपात (Credit to Core Capital and Domestic Deposits Ratio – CCD Ratio) २०७८ असारसम्मको लागि ८५ प्रतिशत नाघ्न नहुने गरी सीमा तोकिएको छ ।</p> <p>तर, कर्जा/स्रोत परिचालन अनुपात (CCD Ratio) गणना गर्दा अन्तरबैंक निक्षेपलाई स्रोत परिचालनमा समावेश गर्न पाइने छैन ।</p> <p>स्पष्टीकरण:</p> <p>(क) यस प्रयोजनका लागि “स्रोत परिचालन” भन्नाले स्वदेशी मुद्रामा लिएको निक्षेप, प्राथमिक पूँजी, स्वदेशी मुद्रामा जारी गरिएको ऋणपत्र र १ वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधिको विदेशी मुद्रामा लिएको ऋणलाई जनाउनेछ ।</p> <p>(ख) यस प्रयोजनका लागि “अन्तरबैंक निक्षेप” भन्नाले कुनै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले अर्को इजाजतपत्रप्राप्त संस्थालाई दिएको कर्जा/सापटी रकम सोही संस्थामा निक्षेपको रूपमा राखिएको रकमलाई जनाउनेछ ।</p> <p>(ग) यस व्यवस्थाअनुसार स्रोत परिचालनमा स्वदेशी मुद्रामा प्रवाह भएको कर्जा सापटको अनुपात (Credit to Core Capital and Domestic Deposits Ratio – CCD Ratio) उल्लंघन हुने अवस्था भएका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले क्रमिक रूपमा २०७७ पुस मसान्तभित्र तोकिएको अनुपात कायम गरिसक्नु पर्नेछ ।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>बराबरको शत प्रतिशत कर्जा प्रबाह गर्न सकिने छ ।</p> <p>(घ) विदेशी बैंक, वित्तीय संस्था वा अन्य संस्थासँग विदेशी मुद्रामा १ वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधिको ऋण वा निक्षेप लिएको भएमा त्यस्तो रकमलाई यस खण्डको प्रयोजनको लागि स्रोत परिचालनमा गणना गर्न सकिनेछ ।</p> <p>(ड) कर्जा/स्रोत परिचालन अनुपात (CCD Ratio) गणना गर्दा अन्तरबैंक निक्षेपलाई स्रोत परिचालनमा समावेश गर्न पाइने छैन ।</p> <p>स्पष्टिकरण: यस प्रयोजनका लागि “अन्तरबैंक निक्षेप” भन्नाले कुनै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले अर्को इजाजतपत्रप्राप्त संस्थालाई दिएको कर्जा/सापटी रकम सोही संस्थामा निक्षेपको रूपमा राखिएको रकमलाई जनाउनेछ ।</p> <p>(च) सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि व्याज अनुदान सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७५ बमोजिम प्रवाहित कर्जालाई यस प्रयोजनको लागि कर्जा तथा सापटबाट घटाउन सकिनेछ ।</p>	
२७.	<p>एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.६/०७६ को बुँदा नं ४ को उप बुँदा (२)मा संशोधन ।</p> <p>(२) ६५ वर्ष नाथेको व्यक्ति बैंक तथा वित्तीय संस्थाको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदमा नियुक्त/पुनः नियुक्त हुन योग्य हुने छैन । साथै, ६९ वर्ष नाथेको व्यक्ति प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदमा बहाल रहन सक्ने छैन । तर, २०७८ असार मसान्त भित्र गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रिया सम्पन्न गरी एकीकृत कारोबार गर्ने गरी दुई वा दुईभन्दा बढी वाणिज्य बैंकहरु एकापसमा गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रियामा सहभागी भएमा एक पटकका लागि ६५ वर्ष उमेर नाथेको व्यक्ति बैंक तथा वित्तीय संस्थाको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतमा नियुक्त/पुनः नियुक्त हुन बाधा पर्ने छैन ।</p>	

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

२८.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.६/०७६ को बुँदा नं १६ मा उपबुँदा (ज) थप गर्ने ।	हाल नभएको ।	(ज) बैंक तथा वित्तीय संस्थाको २०७७ असार मसान्तमा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोषमा बाँकी रहेको सम्पूर्ण रकम २०७७ साउन मसान्तभित्र नेपाल सरकारले स्थापना गरेको कोरोना संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
२९.	इ.प्रा.निर्देशन नं.६/०७६ को १९ मा प्रतिवन्धात्मक वाक्यांशमा संशोधन	तर, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्ति प्रक्रियामा संलग्न भई २०७७ असार मसान्तभित्र एकीकृत कारोबार संचालन गरेमा यस्ता संस्थाका सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा नायव प्रमुख कार्यकारीको हकमा उपरोक्त व्यवस्था लागू हुने छैन ।	तर, वाणिज्य बैंकहरु एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्ति प्रक्रियामा संलग्न भई २०७७ असार मसान्तभित्र एकीकृत कारोबार संचालन गरेमा यस्ता संस्थाका सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा नायव प्रमुख कार्यकारीको हकमा उपरोक्त व्यवस्था लागू हुने छैन ।
३०.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं.६/०७६ को बुँदा नं ७ मा संशोधन ।	७. सेयर तथा डिबेञ्चरको मूल्याङ्कन इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सेयर तथा डिबेञ्चर कारोबारलाई निर्देशन फा.नं. द.१, द.२ र द.३ बमोजिम प्रत्येक कम्पनीको अलग अलग छुट्याई इ.प्रा. निर्देशन नं. ४/०७५ मा भएको लगानी सम्बन्धी नीतिमा भएको सेयर तथा डिबेञ्चरको खरिद मूल्यभन्दा बजार मूल्य कम भई फरक पर्न आएको रकमलाई नाफा/नोक्सान हिसाबमा खर्च लेखी लगानीमा “संभावित हानी बापत व्यवस्था” शीर्षकमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।	७. सेयर तथा डिबेञ्चरको मूल्याङ्कन इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सेयर तथा डिबेञ्चर कारोबारलाई निर्देशन फा.नं. द.१, द.२ र द.३ बमोजिम प्रत्येक कम्पनीको अलग अलग छुट्याई इ.प्रा. निर्देशन नं. ४/०७६ मा भएको लगानी सम्बन्धी नीतिमा भएको व्यवस्थाबमोजिम मूल्याङ्कन गर्नु पर्नेछ । तर, सेयर तथा डिबेञ्चरको खरिद मूल्यभन्दा बजार मूल्य कम भई फरक पर्न आएको रकमलाई नाफा/नोक्सान हिसाबमा खर्च लेखी लगानीमा “संभावित हानी बापत व्यवस्था” शीर्षकमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
३१.	इ.प्रा. निर्देशन नं.१३/०७६ को बुँदा नं १ को उप बुँदा (१)	(१) यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाले कुल निक्षेप दायित्वको ३ (तीन) प्रतिशत अनिवार्य मौज्दात वापत यस बैंकमा राख्नु पर्नेछ । यस व्यवस्था बमोजिम कायम गर्नु पर्ने अनिवार्य नगद मौज्दातको न्यूनतम ७० प्रतिशत रकम दैनिक रूपमा यस बैंकमा राख्नु पर्ने छ ।	(१) यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाले कुल निक्षेप दायित्वको ३ (तीन) प्रतिशत अनिवार्य मौज्दात वापत यस बैंकमा राख्नु पर्नेछ । यस व्यवस्थाबमोजिम कायम गर्नु पर्ने अनिवार्य नगद मौज्दातको न्यूनतम ७० प्रतिशत रकम दैनिक रूपमा यस बैंकमा राख्नु पर्नेछ । तर, २०७६ असार मसान्तभित्र गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रिया सम्पन्न गरी संयुक्त कारोबार सञ्चालन गर्ने वाणिज्य बैंकको हकमा २०७९ असार मसान्तसम्म अनिवार्य नगद मौज्दात वापत यस बैंकमा राख्नु पर्ने अनुपातमा ०.५० प्रतिशत विन्दुले छुट प्रदान गरिनेछ ।

**नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा**

३२.	<p>इ.प्रा. निर्देशन नं.१३/०७६ को बुँदा नं ३ को पहिलो वाक्य पश्चात् प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थप गर्ने ।</p>	<p>३. वैधानिक तरलता अनुपात (Statutory Liquidity Ratio) सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त “क” वर्गका बैंकले कुल स्वदेशी निक्षेपको १० प्रतिशत, “ख” वर्गका विकास बैंकले ८ प्रतिशत र “ग” वर्गका वित्त कम्पनीले ७ प्रतिशत वैधानिक तरलता अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>३. वैधानिक तरलता अनुपात (Statutory Liquidity Ratio) सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त “क” वर्गका बैंकले कुल स्वदेशी निक्षेपको १० प्रतिशत, “ख” वर्गका विकास बैंकले ८ प्रतिशत र “ग” वर्गका वित्त कम्पनीले ७ प्रतिशत वैधानिक तरलता अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>तर, २०७६ असार मसान्तभित्र गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रिया पुरा गरी संयुक्त कारोबार सञ्चालन गर्ने वाणिज्य बैंकको हकमा २०७९ असार मसान्तसम्म कायम गर्नु पर्ने वैधानिक तरलता अनुपातमा १ प्रतिशत विन्दुले छुट प्रदान गरिने छ ।</p>
३३.	<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. १६/०७६ को २ को (क) मा संशोधन ।</p>	<p>२. संस्थागत निक्षेप संकलन सीमा सम्बन्धमा</p> <p>(क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले कुनै एउटा फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाबाट आफ्नो कुल निक्षेपको बढीमा १० प्रतिशतसम्मको सीमामा नवद्वने गरी संस्थागत निक्षेप परिचालन गर्न पाउने छ ।</p>	<p>(क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले कुनै एउटा फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाबाट आफ्नो कुल निक्षेपको बढीमा १० प्रतिशतसम्मको सीमामा नवद्वने गरी संस्थागत निक्षेप परिचालन गर्न पाउने छ ।</p> <p>तर, २०७६ असार मसान्तभित्र गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रिया पुरा गरी संयुक्त कारोबार सञ्चालन गर्ने वाणिज्य बैंकले २०७९ असार मसान्तसम्म कायम गर्नुपर्ने यस्तो निक्षेप सिमामा थप ५ प्रतिशत विन्दुसम्म संस्थागत निक्षेप परिचालन गर्न सक्ने छन् ।</p>
३४.	<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. १६/०७६ को २ को (ख) मा संशोधन ।</p>	<p>(ख) इजाजपत्रप्राप्त संस्थाको कुल निक्षेपमा सरकारी संस्था एवम् संस्थानहरु, पब्लिक लिमिटेड कम्पनीहरु, बचत तथा ऋण सहकारी संस्था तथा त्यस्ता संस्था एवम् संस्थान मातहत संचालित कोषहरुको निक्षेपको अंश ५० प्रतिशतभन्दा बढी कायम गर्न पाइने छैन ।</p>	<p>(ख) इजाजपत्रप्राप्त संस्थाको कुल निक्षेपमा सरकारी संस्था एवम् संस्थानहरु, पब्लिक लिमिटेड कम्पनीहरु, बचत तथा ऋण सहकारी संस्था तथा त्यस्ता संस्था एवम् संस्थान मातहत संचालित कोषहरुको निक्षेपको अंश ५० प्रतिशतभन्दा बढी कायम गर्न पाइने छैन ।</p> <p>तर, २०७६ असार मसान्तभित्र गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रिया पुरा गरी संयुक्त कारोबार सञ्चालन गर्ने वाणिज्य बैंकले २०७९ असार मसान्तसम्म आफ्नो कुल निक्षेपमा यस्तो निक्षेपको अंश थप १० प्रतिशत विन्दुसम्म कायम गर्न पाउने छन् ।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

<p>३५. एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं. १६/०७६ को बुँदा नं ५(३)को पहिलो अनुच्छेदमा संशोधन ।</p>	<p>(३) वाणिज्य बैंकहरुले आफ्नो चुक्ता पुँजीको न्यूनतम २५ प्रतिशत बराबर अनिवार्य रूपमा ऋण पत्र जारी गर्नु पर्ने छ । यस्तो ऋणपत्र २०७७ असार मसान्तभित्र जारी नगरेमा देहायबमोजिमको कारवाही हुनेछ ।</p>	<p>(३) वाणिज्य बैंकहरुले आफ्नो चुक्ता पुँजीको न्यूनतम २५ प्रतिशत बराबर अनिवार्य रूपमा ऋण पत्र जारी गर्नु पर्ने छ । यस्तो ऋणपत्र २०७९ असार मसान्तभित्र जारी नगरेमा देहायबमोजिमको कारवाही हुनेछ ।</p>														
<p>३६. एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं.१७/०७६ को बुँदा नं १७ मा संशोधन ।</p>	<p>१७. प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्र कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(१) न्यूनतम कर्जा प्रवाह :</p> <p>यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा आफ्नो कुल कर्जा तथा सापटको न्यूनतम क्रमशः २५ प्रतिशत, १५ प्रतिशत र १० प्रतिशत कर्जा प्रवाह गर्नु पर्नेछ । “क” वर्गको वाणिज्य बैंकहरुले यसमध्ये कृषिमा १० प्रतिशत र कृषि क्षेत्रबाहेक तोकिएका प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा १५ प्रतिशत कर्जा प्रवाह गर्नु पर्नेछ । तर वाणिज्य बैंकहरु एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्ति प्रक्रियामा संलग्न भई २०७७ असार मसान्तभित्र एकीकृत कारोबार संचालन गरेमा प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा तोकिएको कर्जा पुऱ्याउनु पर्ने अवधि २०७६ असारमसान्त कायम गरिएको छ ।</p> <p>(२) अनुगमन तथा हर्जाना :</p> <p>(क) यस व्यवस्था अनुसार कर्जा प्रवाह नगरेमा वा कम प्रवाह गरेमा न्यूनतम रूपमा पुऱ्याउनु पर्ने रकममा हुन आउने नपुग रकममा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ८१ बमोजिम सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सो गणना अवधिमा कर्जामा लिने अधिकतम व्याजदरले हुने रकम हर्जाना लगाइनेछ । यसरी हर्जाना लगाउँदा त्यस्तो नपुग रकमको त्रैमासिक रूपमा हुन आउने व्याज रकम निर्धारण गरी सोही बराबरको रकम हर्जाना कायम गरिनेछ ।</p> <p>(ख) वाणिज्य बैंकहरुका हकमा खण्ड (क) बमोजिम हर्जाना रकम</p>	<p>१७. तोकिएका क्षेत्रमा कर्जा प्रवाह सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(१) न्यूनतम कर्जा प्रवाह :</p> <p>यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त वाणिज्य बैंकहरुले कुल कर्जा सापटको देहाय बमोजिम तोकिएका क्षेत्रमा कर्जा प्रवाह गर्नु पर्ने छ ।</p> <p>(क) २०८० असार मसान्तसम्ममा देहायबमोजिम न्यूनतम १५ प्रतिशत कर्जा कृषि क्षेत्रमा प्रवाह गर्नु पर्नेछ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">२०७८ असार मसान्त</th> <th style="text-align: center;">२०७९ असार मसान्त</th> <th style="text-align: center;">२०८० असार मसान्त</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">११ प्रतिशत</td> <td style="text-align: center;">१३ प्रतिशत</td> <td style="text-align: center;">१५ प्रतिशत</td> </tr> </tbody> </table> <p>(ख) २०८१ असार मसान्तसम्ममा देहायबमोजिम न्यूनतम १० प्रतिशत कर्जा उर्जा क्षेत्रमा प्रवाह गर्नु पर्नेछ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">२०७८ असार मसान्त</th> <th style="text-align: center;">२०७९ असार मसान्त</th> <th style="text-align: center;">२०८० असार मसान्त</th> <th style="text-align: center;">२०८१ असार मसान्त</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">६ प्रतिशत</td> <td style="text-align: center;">७ प्रतिशत</td> <td style="text-align: center;">९ प्रतिशत</td> <td style="text-align: center;">१० प्रतिशत</td> </tr> </tbody> </table> <p>(ग) २०८१ असार मसान्तसम्ममा देहायबमोजिम न्यूनतम १५ प्रतिशत कर्जा लघु, साना एवम् मझौला उच्चमका क्षेत्रमा (रु. १ करोडभन्दा कम रकमका कर्जाहरु) प्रवाह गर्नु पर्नेछ ।</p>	२०७८ असार मसान्त	२०७९ असार मसान्त	२०८० असार मसान्त	११ प्रतिशत	१३ प्रतिशत	१५ प्रतिशत	२०७८ असार मसान्त	२०७९ असार मसान्त	२०८० असार मसान्त	२०८१ असार मसान्त	६ प्रतिशत	७ प्रतिशत	९ प्रतिशत	१० प्रतिशत
२०७८ असार मसान्त	२०७९ असार मसान्त	२०८० असार मसान्त														
११ प्रतिशत	१३ प्रतिशत	१५ प्रतिशत														
२०७८ असार मसान्त	२०७९ असार मसान्त	२०८० असार मसान्त	२०८१ असार मसान्त													
६ प्रतिशत	७ प्रतिशत	९ प्रतिशत	१० प्रतिशत													

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

गणना गर्दा देहाय बमोजिम गरिनेछ।

(१) प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा तोकिएको २५ प्रतिशत नपुगेमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने।

(२) कृषि क्षेत्रमा १० प्रतिशत कर्जा प्रवाह नभएको खण्डमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने।

(३) कृषि क्षेत्रबाहेक तोकिएका प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा १५ प्रतिशत कर्जा प्रवाह नभएको खण्डमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने।

(४) उपर्युक्त तीनबटै हर्जानामध्ये जुन बढी हुन्छ सो बमोजिम हर्जाना लगाउने।

(५) यसरी हर्जाना लगाउँदा त्यस्तो नपुग रकमको त्रैमासिक रूपमा हुन आउने व्याज रकम निर्धारण गरी सोही बराबरको रकम हर्जाना कायम गर्ने।

(६) प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा प्रवाह गरिने कर्जा गणना गर्दा ६ महिना अधिको कुल बाँकी कर्जा तथा सापट (बिल्स खरिद तथा डिस्काउण्ट सहित) को आधारमा प्रत्येक त्रयमासमा गणना गर्ने।

(७) प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा प्रवाह गरिने कर्जाको मासिक विवरण महिना समाप्त भएको १५ दिनभित्र ने.रा.बैंक निर्देशन फा.नं.१७.१ अनुरूपको ढाँचामा र त्रैमासिक विवरण त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको एक महिनाभित्र ने.रा.बैंक निर्देशन फा.नं.१७.२ अनुरूपको ढाँचामा बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ।

स्पष्टीकरण:

२०७८ असार मसान्त	२०७९ असार मसान्त	२०८० असार मसान्त	२०८१ असार मसान्त
११ प्रतिशत	१२ प्रतिशत	१४ प्रतिशत	१५ प्रतिशत

(घ) कृषि, लघु, घरेलु तथा साना उद्यम/व्यवसाय, उर्जा र पर्यटन क्षेत्रमा २०८१ असार मसान्तसम्ममा देहायबमोजिम “ख” वर्गका वित्तीय संस्थाहरुले कुल कर्जा तथा सापटको न्यूनतम २० प्रतिशत र “ग” वर्गका वित्तीय संस्थाहरुले न्यूनतम १५ प्रतिशत कर्जा प्रवाह गर्नु पर्नेछ।

	“ख” वर्ग	“ग” वर्ग
२०७८ असार मसान्त	१६ प्रतिशत	११ प्रतिशत
२०७९ असार मसान्त	१७ प्रतिशत	१२ प्रतिशत
२०८० असार मसान्त	१९ प्रतिशत	१४ प्रतिशत
२०८१ असार मसान्त	२० प्रतिशत	१५ प्रतिशत

(२) उपबुँदा (१) अनुसार तोकिएका क्षेत्रमा प्रवाह भएको कर्जा सम्बन्धी व्यवस्थाको न्यूनतम सीमाको अनुपालना यकिन गर्ने प्रयोजनको लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले बक्यौता कर्जा (**Outstanding Loan**) लाई प्रवाहित कर्जाको रूपमा गणना गर्नु पर्नेछ।

(३) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कृषि तथा उर्जा क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जालाई अर्को वित्तीय संस्था मार्फत व्यवस्थापन गर्न एक आपसमा खरिद/बिक्री गर्न सक्नेछन्। सुरुवातमा कर्जा प्रवाह गर्ने संस्थाले नै ग्राहकसँगको सम्बन्ध व्यवस्थापन (**Relationship Management**) गर्ने गरी गरिएको खरिद/बिक्रीमा ग्राहकको सहमति आवश्यक पर्ने छैन।

(४) कृषि क्षेत्रमा दीर्घकालीन साधनको उपलब्धता सहज बनाउन कृषि विकास बैंकले सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिई कृषि ऋणपत्र (**Agricultural Bond**) जारी गर्न सक्नेछ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>(१) ‘प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्र’ भन्नाले कृषि क्षेत्र, जलविद्युत/उर्जा क्षेत्र, पर्यटन क्षेत्र र निर्यात उद्योग, साना तथा मझौला उद्योग, औषधी उत्पादन उद्योग, सिमेन्ट उद्योग एवम् गार्मेन्ट उद्योगलाई जनाउने छ ।</p> <p>(२) कृषि क्षेत्र’ भन्नाले (क) अन्न, तरकारी तथा अन्य नगदे वाली, (ख) चिया/कफी, सुर्ति, सनपाट, फलफुल तथा पुष्प खेती, (ग) पशु, पक्षी तथा माहुरी पालन, (घ) मलखाद तथा किटनाशक, (ङ) शीत भण्डारण, (च) सिँचाइ, (छ) वन, (ज) पशु वा पन्ची वधशाला (झ) अन्य कृषि तथा कृषिजन्य सेवाहरु (ज) माछापालन, (यस बैंकबाट जारी ने. रा. बैंक निर्देशन फा.नं. ३.१ को क्र.सं. १ र २ बमोजिमको) क्षेत्रहरुलाई जनाउने छ । त्यसैगरी कृषि क्षेत्र अन्तर्गत (क) कृषि औजार, (ख) मल, (ग) विउ-विजन, (घ) पशुपक्षी-दाना, (ङ) कृषि उत्पादन भण्डारण र (च) चिया, कफी, अदुवा र फलफुल प्रशोधन तथा आन्तरिक कृषि उपजको प्राथमिक रूपमा हुने प्रशोधन समेत पर्नेछ ।</p> <p>(३) ‘जलविद्युत/उर्जा क्षेत्र’ भन्नाले जलविद्युत, नवीकरणीय उर्जा सम्बन्धी (यस बैंकबाट जारी ने. रा. बैंक निर्देशन फा.नं. ३.१ को क्र.सं. ७.१ बमोजिमको) क्षेत्र तथा नवीकरणीय उर्जाबाट चल्ने सार्वजनिक सवारी साधन एवम् चार्जिङ स्टेशनलाई समेत जनाउने छ ।</p> <p>(४) ‘पर्यटन क्षेत्र’ भन्नाले देहायबमोजिमको क्षेत्रलाई जनाउने छ :</p> <p>(क) ट्रेकिङ, ट्राभल एजेन्सी, पर्वतारोहण, रिसोर्ट, आफिटइंग, क्याम्पिङ, दुर अप्रेटर, हिलिङ सेन्टर, क्यासिनो, मसाज स्पा आदि,</p> <p>(ख) होटल, पर्यटक आवास, मोटेल, ग्रामीण पर्यटन, होम स्टे,</p>	<p>(५) उर्जा क्षेत्रमा दीर्घकालीन साधनको उपलब्धता सहज बनाउन उर्जा क्षेत्रमा लगानीको अनुभव हासिल गरेका वाणिज्य बैंकहरुले सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिई उर्जा ऋणपत्र (Energy Bond) जारी गर्न सक्नेछन् ।</p> <p>(६) कृषि ऋणपत्रमा लगानी गरेको रकमलाई कृषि क्षेत्रमा अनिवार्य रूपमा प्रवाह गर्नुपर्ने कर्जामा गणना गर्न पाइने छ ।</p> <p>(७) उर्जा ऋणपत्रमा लगानी गरेको रकमलाई उर्जा क्षेत्रमा अनिवार्य रूपमा प्रवाह गर्नुपर्ने कर्जामा गणना गर्न पाइने छ ।</p> <p>(८) अनुगमन तथा हर्जाना :</p> <p>(क) यस व्यवस्था अनुसार तोकिएको अवधिभित्र कर्जा प्रवाह नगरेमा वा कम प्रवाह गरेमा न्यूनतम रूपमा पुन्याउनु पर्ने रकममा हुन आउने नपुग रकममा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा द१ बमोजिम सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सो गणना अवधिमा कर्जामा लिने अधिकतम ब्याजदरले हुने रकम हर्जाना लगाइनेछ । यसरी हर्जाना लगाउँदा त्यस्तो नपुग रकमको त्रैमासिक रूपमा हुन आउने ब्याज रकम निर्धारण गरी सोही बराबरको रकम हर्जाना कायम गरिनेछ ।</p> <p>(ख) वाणिज्य बैंकहरुका हकमा खण्ड (क) बमोजिम हर्जाना रकम गणना गर्दा देहायबमोजिम गरिनेछ ।</p> <p>(१) माथि उल्लेख भएबमोजिम कृषि क्षेत्रमा तोकिएको प्रतिशत कर्जा प्रवाह नभएको खण्डमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने ।</p> <p>(२) माथि उल्लेख भएबमोजिम उर्जा क्षेत्रमा तोकिएको प्रतिशत कर्जा प्रवाह नभएको खण्डमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने ।</p> <p>(३) माथि उल्लेख भएबमोजिम लघु, साना एवम् मझौला उचमका क्षेत्रमा तोकिएको प्रतिशत कर्जा प्रवाह नभएको खण्डमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने ।</p> <p>(ग) “ख” र “ग” वर्गका वित्तीय संस्थाहरुको हकमा खण्ड (क) बमोजिम हर्जाना रकम गणना गर्दा तोकिएको क्षेत्रमा तोकिएको प्रतिशत कर्जा प्रवाह नभएको खण्डमा नपुग रकममा हर्जाना गणना गर्ने ।</p>
--	--	---

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

<p>रिजोर्ट तथा रेष्टर्यो, पर्यावरणीय पर्यटन, बन्यजन्तु आरक्ष,</p> <p>(ग) मनोरंजन, मनोरञ्जन पार्क, रिक्रिएसन, चलचित्र आदि,</p> <p>(घ) साहसिक पर्यटन : स्किइङ, ग्लाइडिङ, वाटर न्याफ्टिङ, हट एयर व्यालुनिङ, क्यानोइड, प्यारासेलिङ, घोडचढी, हातीचढी, बन्जी जम्पिङ, हिमाल आरोहण र अवलोकन लगायत,</p> <p>(ङ) गल्फ कोर्स, पोलो, पोनी ट्रेकिङ, पदयात्रा, माउन्टेन फ्लाइट सञ्चालन, केवलकार,</p> <p>(च) सांस्कृतिक, धार्मिक तथा खेलकुद पर्यटन र</p> <p>(छ) काठमाडौं उपत्यका, विराटनगर, जनकपुर, वीरगञ्ज, पोखरा, भैरहवा, नेपालगञ्ज र धनगढीमा सार्वजनिक सहरी यातायात सेवा सञ्चालन गर्ने संगठित संस्थालाई प्रवाहित कर्जा।</p> <p>(५) ‘साना तथा मझौला उद्योग’ भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७३ को अनुसूची-२ मा उल्लेखित रु. १० करोड रुपैयासम्म स्थिर पुँजी भएको साना उद्योगहरु र रु. दश करोडदेखि रु. २५ करोडसम्म स्थिर पुँजी भएका मझौला उद्योगहरु पर्नेछन्। तर, कृषि, जलविद्युत/उर्जा र पर्यटन क्षेत्रमा परेका उद्योगहरुलाई दोहोरो पर्ने गरी साना तथा मझौला उद्योग अन्तर्गत राख्न पाइने छैन।</p> <p>(६) प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र कर्जा सम्बन्धी व्यवस्थाको प्रयोजनका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले स्वीकृत गरेको कुल कर्जा सीमालाई नै प्रवाहित कर्जाको रूपमा गणना गर्न सक्नेछन्।</p>	<p>(घ) तोकिएका क्षेत्रमा प्रवाह गरिने कर्जा गणना गर्दा ६ महिना अधिको जम्मा बक्यौता कर्जा तथा सापटको आधारमा २०७८ पुस मसान्तदेखि गणना शुरू गरी त्यसपछिको प्रत्येक त्रयमासमा गणना गर्ने।</p> <p>स्पष्टीकरण:</p> <p>(२) कृषि क्षेत्र भन्नाले (क) अन्न, तरकारी तथा अन्य नगदे वाली, (ख) चिया/कफी, सुर्ति, सनपाट, फलफुल तथा पुष्प खेती, (ग) पशु, पंक्षी तथा माहुरी पालन, (घ) मलखाद तथा किटनाशक, (ङ) शीत भण्डारण, (च) सिंचाई, (छ) वन, (ज) पशु वा पन्छी वधशाला (भ) अन्य कृषि तथा कृषिजन्य सेवाहरु (ज) माछापालन, (यस बैंकबाट जारी ने रा. बैंक निर्देशन फा.नं. ३.१ को क्र.सं. १ र २ बमोजिमको) क्षेत्रहरुलाई जनाउने छ। त्यसैगरी कृषि क्षेत्र अन्तर्गत (क) कृषि औजार, (ख) मल, (ग) वित्त-विजन, (घ) पशुपंक्षी-दाना, (ङ) कृषि उत्पादन भण्डारण र (च) चिया, कफी, अदुवा र फलफुल प्रशोधन तथा आन्तरिक कृषि उपजको प्राथमिक रूपमा हुने प्रशोधन समेत पर्नेछ।</p> <p>(३) ‘उर्जा क्षेत्र’ भन्नाले जलविद्युत, नवीकरणीय उर्जा सम्बन्धी (यस बैंकबाट जारी ने रा. बैंक निर्देशन फा.नं. ३.१ को क्र.सं. ७.१ बमोजिमको) क्षेत्र तथा नवीकरणीय उर्जाबाट चल्ने सार्वजनिक सवारी साधन एवम् चार्जिङ स्टेशनलाई समेत जनाउने छ।</p>
---	--

**नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा**

३७.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन नं. १८/०७६ को बुँदा नं. (ग) मा उपबुंदा (५) थप गर्ने ।	हाल नभएको ।	५. एउटै व्यक्ति/समूहद्वारा प्रवर्द्धन भएका तथा एकाघर परिवार एवम् व्यवसायिक समूहको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष स्वामित्व/नियन्त्रणमा रहेका संस्थाहरु र व्यवसायिक सम्बन्ध स्थापित भएका वाणिज्य बैंकहरुलाई एक आपसमा गाभन/गाभिन निर्देशन दिइने छ ।
३८.	इ.प्रा.निर्देशन नं. १९/०७६ को बुँदा नं ११(ख) मा संशोधन ।	(ख) “ख” र “ग” का वित्तीय संस्थाले २०७७ साल असार मसान्तसम्म परीक्षणको रूपमा विद्युतीय माध्यममा (goAML Test Environment) र तत्पश्चात पूर्णरूपमा विद्युतीय माध्यम (goAML Production Environment) मार्फत प्रतिवेदनहरु पेश गर्नु पर्नेछ ।	(ख) “ख” र “ग” वर्गका वित्तीय संस्थाले २०७७ साल माघ १ गतेदेखि पूर्ण रूपमा विद्युतीय माध्यम (goAML Test Environment) र तत्पश्चात पूर्णरूपमा विद्युतीय माध्यम (goAML Production Environment) बाट शंकास्पद र सीमा कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।
३९.	एकीकृत निर्देशन २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन.नं.२०/०७६ को बुँदा नं ६(क) मा संशोधन	१. खाता सञ्चालन तथा बन्द गर्दा लाग्ने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था (क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेप खाता खोल्दा, चेक जारी गर्दा, खाता सञ्चालन गर्दा, खाता खोलेको ६ महिना पछि, खाता बन्द गर्दा, स्टेटमेन्ट दिंदा वा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा रु दुईलाख सम्मको एबीबीएस सेवा प्रदान गर्दा ग्राहकबाट कुनै किसिमको सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । तर, ग्राहकले कुनै एक अवधिको स्टेटमेन्ट एक पटक भन्दा बढी माग गरेको अवस्थामा त्यस्तो शुल्क लिन बाधा पुगेको मानिने छैन ।	१. खाता सञ्चालन तथा बन्द गर्दा लाग्ने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था (क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले खाता खोल्दा, चेक जारी गर्दा (Good for Payment चेक समेत), चेकको Stop Payment गर्दा, मौज्दात प्रमाणित गर्दा (Balance Certification), खाता सञ्चालन गर्दा, खाता बन्द गर्दा, स्टेटमेन्ट दिंदा, विप्रेषण रकम खातामा जम्मा गर्दा, एबीबीएस लगायतका सेवा प्रदान गर्दा ग्राहकबाट कुनै किसिमको सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । तर, ग्राहकले कुनै एक अवधिको स्टेटमेन्ट एक पटक भन्दा बढी माग गरेको अवस्थामा न्यूनतम शुल्क लिन बाधा पुगेको मानिने छैन ।
४०.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा.निर्देशन नं. २०/०७६ को बुँदा नं. ६ को उपबुंदा (ख) मा संशोधन ।	सेवा शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था (ख) कर्जा प्रवाह गर्दा लिने प्रशासनिक सेवा शुल्क, अग्रिम भुक्तानी शुल्क र प्रतिवद्धता शुल्क बाहेक अन्य कुनै पनि शुल्क लिन पाइनेछैन । कर्जासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण लागत व्याजदरमा नै प्रतिबिम्बित हुनु पर्नेछ ।	शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था (ख) कर्जा प्रवाह गर्दा लिने सेवा शुल्क, अग्रिम भुक्तानी शुल्क र प्रतिवद्धता शुल्क बाहेक अन्य कुनै पनि शुल्क लिन पाइनेछैन । कर्जासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण लागत व्याजदरमा नै प्रतिबिम्बित हुनु पर्नेछ । (अ) ईजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग”, वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कर्जा स्वीकृति गर्दासेवा शुल्क वापत क्रमशः अधिकतम ०.७५ प्रतिशत, १.०० प्रतिशत, १.२५ प्रतिशतसम्म मात्र सेवा शुल्क लिन पाईनेछ । तर, नवीकरण हुने प्रकृतिका चालु पूँजी कर्जामा नवीकरण शुल्क र प्रतिवद्धता शुल्क, अग्रिम भुक्तानी शुल्क तथा कर्जा स्वाप हुँदा लिने स्वाप शुल्कको हकमा माथि उल्लेखित सेवा शुल्कको अधिकतम २० प्रतिशतसम्म शुल्क लिन यस

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			<p>व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।</p> <p>(आ) लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई विपन्न वर्ग कर्जा प्रवाह गर्दा ०.५० प्रतिशतभन्दा बढी सेवा शुल्क लिन पाइने छैन ।</p> <p>(इ) कर्जाको सीमा वृद्धि गरिएमा वृद्धि भएको रकममा मात्र तोकिएको सीमाभित्र रही सेवा शुल्क लिन सकिनेछ । किस्तामा भक्तानी हुने मध्यम तथा दीर्घकालीन कर्जामा कर्जाको अवधिभर Review charge लगायत अन्य कुनै पनि शीर्षकमा शुल्क लिन पाइने छैन ।</p> <p>(ई) माथि उल्लेख भएका बाहेक अन्य जुनसुकै शीर्षकमा शुल्क लिएको वा तोकिएको सीमा भन्दा बढी शुल्क लिएको पाइएमा सो शुल्कमा १० प्रतिशत थप गरी ग्राहकको खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।</p>
४१.	इ.प्रा.निर्देशन नं. २१/०७६ को बुँदा नं. ६ पछि बुँदा नं. ७ थप गरी क्रमसंख्या मिलान गर्ने ।	नयाँ व्यवस्था थप	<p>७. लाभांस वितरण सम्बन्धी व्यवस्था:</p> <p>इजाजतपत्र प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को खुद वितरणयोग्य मुनाफाको ३० प्रतिशतसम्म मात्र नगद लाभांस घोषणा तथा वितरण गर्न पाउनेछन् ।</p> <p>तर,</p> <p>(क) यस्तो नगद लाभांश इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको २०७७ असार मसान्तमा कायम निक्षेपको भारित औसत व्याजदरको प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन ।</p> <p>(ख) खुद वितरणयोग्य मुनाफा कुल चुका पुँजीको ५ प्रतिशतभन्दा कम भएका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाले कर प्रयोजनका लागि बाहेक नगद लाभांस वितरण गर्न पाउने छैनन् ।</p>
४२.	एकीकृत निर्देशन, २०७६ को इ.प्रा. निर्देशन नं. २१/०७६ को बुँदा नं. ३० मा संशोधन ।	३०. पुनरकर्जा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा	<p>३०. पुनरकर्जा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा</p> <p>(क) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ४९ र ५० मा भएको व्यवस्था अनुसार इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई तोकिएका शर्तहरुको अधीनमा रही देहाय बमेजिम प्रवाह भएको कर्जामा यस बैंकबाट पुनरकर्जा सुविधा उपलब्ध गराइने छ । सम्बन्धित अनुसूची -२१.१, २१.२, २१.३ र २१.४ यसै साथ संलग्न</p> <p>(क) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ४९ र ५० मा भएको व्यवस्था अनुसार इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख”, “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई नेपाल राष्ट्र बैंक, पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७७ मा उल्लेखित व्यवस्थाहरुको अधीनमा रही लघु घरेलु तथा साना उचम पुनरकर्जा, विशेष पुनरकर्जा र साधारण पुनरकर्जा सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>गरिएको छ।</p> <p>(१) साधारण पुनरकर्जा</p> <p>(क) जलविद्युत परियोजना, कृषि क्षेत्र, पशुपक्षी तथा मत्स्यपालन व्यवसाय, विदेशमा रोजगारी वा अध्ययन गरी फर्केका युवाहरुले संचालन गर्ने उद्योग-व्यवसाय, उत्पादनमूलक उद्योग, पर्यटन उद्योग र भौतिक पूर्वाधार निर्माण उद्योगमा प्रवाह भएको असल कर्जाको धितोमा वार्षिक ३.० प्रतिशत व्याजदरमा पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ। यस्तो पुनरकर्जा प्रदान गर्दा औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७३ मा उल्लेख भएका अति अविकसित र अविकसित क्षेत्रका उत्पादनमूलक उद्योगलाई प्राथमिकता दिइने छ।</p> <p>स्पष्टिकरण: १. उत्पादनमूलक उद्योग भन्नाले चुरोट, विडी, सिंगार, सूर्ती, खैनी लगायत सूर्तिजन्य उद्योग र मदिरा तथा मदिराजन्य उद्योग बाहेकका उत्पादनमूलक उद्योगहरुलाई जनाउने छ।</p> <p>२. भौतिक पूर्वाधार निर्माण उद्योग भन्नाले सडक, पुल, रोपवे, ट्रलीबस, टनेल, फ्लाइङ ब्रीज, केवल कार, विद्युत प्रशारण लाइन आदिलाई जनाउने छ।”</p> <p>(ख) पर्यटकीय सम्भावना रहेका तर तुलनात्मक रूपमा विकास हुन नसकेका पर्यटकीय गन्तव्य पाठिभरा, माइपोखरी, भिमेश्वर, कालिञ्चोक, हलेसी, लाडटाड, स्वर्गद्वारी, माथिल्लो मुस्ताड, गढीमाई, जनकपुरधाम, रारा तथा खप्तड क्षेत्रमा सुविधा सम्पन्न स्तरीय होटल स्थापना गर्न प्रदान गरिएका असल कर्जाको सुरक्षणमा वार्षिक ३ प्रतिशत व्याजदरमा पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ।</p> <p>(ग) साधारण पुनरकर्जा सुविधा उपयोग गर्दाको अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले सम्बन्धित ऋणीबाट ७.० प्रतिशतभन्दा बढी</p>	<p>(ख) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले पुनरकर्जा प्राप्त गरेका ऋणीको विवरण आफ्नो वेबसाइटमार्फत त्रैमासिक रूपमा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।</p>
--	---	--

**नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा**

	<p>ब्याज लिन पाइने छैन।</p> <p>(२) विशेष पुनरकर्जा</p> <p>(क) नेपाल सरकारबाट तोकिएका रूपण उद्योग, घरेलु तथा साना उद्योग, वैदेशिक रोजगारीको लागि प्रवाह भएको कर्जाको धितोमा वार्षिक १.० प्रतिशत व्याजदरमा पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ।</p> <p>(ख) अष्ट्रिच पालन, अलैची खेती र मौरी पालन गरी निर्यात गरेमा निर्यात बराबरको रकम नबढने गरी असल कर्जाको धितो सुरक्षणका आधारमा वार्षिक १ प्रतिशत व्याजदरमा पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ।</p> <p>(ग) दलित, जनजाति, उत्पीडित, महिला, विपन्न वर्ग तथा समुदायका व्यक्तिद्वारा संचालित साना व्यवसायमा प्रदान गरिएको असल कर्जाको धितो सुरक्षणमा वार्षिक १.० प्रतिशत व्याजदरमा पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ।</p> <p>(घ) विशेष पुनरकर्जा सुविधा उपयोग गर्दाको अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले सम्बन्धित ऋणीबाट वार्षिक ३.० प्रतिशतभन्दा बढी व्याज लिन पाउने छैनन्।</p> <p>(३) निर्यात पुनरकर्जा</p> <p>(क) निर्यात व्यवसायी फर्म/कम्पनीलाई निर्यात सम्बन्धी कागजातको आधारमा नेपाली मुद्रामा प्रवाह गरेको कर्जा र निर्यात प्रवर्द्धन उद्योगलाई प्रवाह भएको असल कर्जाको धितोमा वार्षिक १.० प्रतिशत दरमा निर्यात पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ।</p> <p>(ख) निर्यात पुनरकर्जा सुविधा उपयोग गर्दाको अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले सम्बन्धित ऋणीबाट वार्षिक ३.० प्रतिशतभन्दा बढी व्याज लिन पाइने छैन।</p>	
--	---	--

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>(ग) निर्यात अन्तर्गत विदेशबाट विदेशी मुद्रा आम्दानी भएको अनुगमन सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाले गर्नु पर्नेछ । साथै यस्तो भुक्तानी प्राप्त भएको मितिले चार कार्यदिनभित्र पुनरकर्जाको साँचा तथा व्याज एकमुष्टि रुपमा भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(घ) निर्यात पुनरकर्जाको हकमा Deemed Exporter भई उत्पादन कार्यमा समेत संलग्न भएको खण्डमा उत्पादन कार्यमा लिएको कर्जा वा निर्यातको लागि लिएको कर्जा मध्ये कुनै एक तहको कर्जामा मात्र निर्यात पुनरकर्जा उपलब्ध गराइने छ ।</p> <p>(४) साना तथा मझौला उद्यममा पुनरकर्जा</p> <p>(क) परियोजना कर्जाको रुपमा साना तथा मझौला उद्यमहरुमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट प्रवाहित रु १५ लाखसम्मको असल कर्जाको धितो सुरक्षणमा वार्षिक २.० प्रतिशत व्याजदरमा पुनरकर्जा सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।</p> <p>(ख) यस्तो पुनरकर्जा सुविधा उपयोग गर्दाको अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले सम्बन्धित ऋणीबाट ५.० प्रतिशत भन्दा बढी व्याज लिन पाउने छैनन् ।</p> <p>(५) “आगलागी एवम् वाढी तथा डुवानबाट पीडित घरपरिवारलाई आवासीय घर पुनर्निर्माण र व्यवसाय पुनः संचालनका लागि प्रदान गरिने पुनरकर्जा</p> <p>“आगलागी एवम् वाढी तथा डुवानबाट पीडित घरपरिवारलाई आवासीय घर पुनर्निर्माण र व्यवसाय पुनः संचालनका लागि प्रदान गरिने पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७४” (अनुसूची २३.७ मा संलग्न) बमोजिम यस बैंकले पुनरकर्जा सुविधा उपलब्ध गराउने छ ।</p> <p>(६) पुनरकर्जाका शर्तहरु</p>	
--	--	--

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>(१) रुण उद्योगलाई प्रवाह हुने पुनरकर्जा बाहेक अन्य पुनरकर्जा सुविधा असल कर्जाको धितोमा प्रदान गरिने छ।</p> <p>(२) यस बैंकबाट प्रवाह हुने कुल पुनरकर्जा सुविधाको सीमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको प्राथमिक पुँजीको अधिकतम २५ प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन।</p> <p>(३) पुनरकर्जा सुविधा उपयोग गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाले पुनरकर्जा वापत यस बैंकको नाममा तोकिएको ढाँचाको तमसुक गरिदिनु पर्नेछ।</p> <p>(४) पुनरकर्जा सुविधामा तोकिएको भुक्तानी अवधि अघि नै पूर्व-भुक्तानी हुन सक्ने छ। पुनरकर्जा भुक्तानी गर्दा साँवा र व्याज सहित भुक्तानी गर्नु पर्नेछ। यस बैंकले ऋणी बैंक वा वित्तीय संस्थाको खाता खर्च (Debit) गरी रकम असुल उपर गर्न सक्ने छ। तोकिएको अवधिमा सावाँ/व्याज असुल उपर हुन नसकेमा तीन प्रतिशत पेनाल व्याजदर कायम गरी असुल गरिने छ।</p> <p>(५) पुनरकर्जाको अवधि बढीमा एक वर्षको हुनेछ। एक पटक लिएको पुनरकर्जा चुक्ता गरिसकेपछि मात्र पुनः पुनरकर्जा माग गर्न सकिनेछ।</p> <p>(६) पुनरकर्जा सुविधा प्राप्त गरिरहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले पुनरकर्जाको मासिक विवरण महिना समाप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र यस बैंकको सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ।</p>	
--	---	--

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा
संशोधन/परिमाजन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

